اخبار

رکورد تاریخی سقوط ارزش لیر ترکیه

نرخ برابری لیر ترکیه در برابر هر دلار آمریکا طی داد و ستدهای روز گذشته بازار ارز با افت ۵.۵ درصدی از ۲۱.۹۴ به ۲۳.۱۴ رسید و رکوردی تاریخی جدیدی را ثبت کرد.

نرخ برابری لیر مقابل هر دلار آمریکا در روز برگزاری دور نخست انتخابات ریاست جمهوری ترکیه در ۱۴ مه گذشته ۱۹.۶۳ بود که تا دیروز (۷ ژوئن/۱۷ خرداد) بیش از ۱۷.۸ درصد افزایش یافته است.

طی همین مدت، نرخ برابری لیر در مقابل هر یورو هم از ۲۱.۳۱ به ۲۴.۷۵ رسیده است.

به گزارش یورونیوز، نرخ برابری لیر در مقابل هر دلار آمریکا و هر یورو در روز پیروزی رجب طیب اردوغان در دور دوم انتخابات ریاست جمهوری (۲۸ مه/۷ خرداد) به ترتیب ۱۹.۹۹ و ۲۱.۵۵ بود.

گروهی از منتقدان آقای اردوغان معتقدند که بانک مرکزی ترکیه در فاصله ابتدای ژانویه ۲۰۲۳ تا موعد برگزاری انتخابات ریاست جمهوری حدود ۳۰ میلیارد دلار به بازار ارز تزریق کرده تا مانع از سقوط نرخ برابری لیر و افزایش نرخ تورم در آستانه انتخابات ریاست شود؛ اقدامی که بنا بر ادعای آنها ذخایر ارزی کشور را به صفر نزدیک کرده و زمینه کاهش بیشتر نرخ برابری لیر را فراهم کرده است.

این در حالی است که آقای اردوغان در آغاز سومین دوره ریاست جمهوری خود به مردم وعده داد که نرخ تورم را مهار کند. او به همین منظور محمت (محمد) شیمسک را به عنوان وزیر اقتصاد معرفی کرد. آقای شیمسک از سال ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۸ عهده‌دار سمت‌های وزیر دارایی و معاون نخست وزیر در امور اقتصادی بوده است؛ دوره‌ای که نرخ تورم ترکیه هیچ‌گاه از ۱۳ درصد فراتر نرفت.

منتقدان دولت رجب طیب اردوغان معتقدند که کاهش غیرمتعارف نرخ بهره که با حمایت شخص رئیس جمهوری انجام شد، به افت نرخ برابری لیر در مقابل هر دلار آمریکا دامن زد و روند صعودی اخیر نرخ تورم را حاکم کرد. آقای شیمسک هم پس از روی کار آمدن در روز یکشنبه، تاکید کرد که «اقدامات عقلایی» را برای بهبود وضعیت اقتصادی کشور در پیش خواهد گرفت.

بر همین اساس، برخی کارشناسان اقتصادی این احتمال را مطرح می‌کنند که آغاز دور تازه افت نرخ برابری لیر می‌تواند متاثر از برآورد فعالان اقتصادی از تغییر سیاست‌های پولی و مالی در دولت تازه ترکیه باشد.

دولت پیشین ترکیه معتقد بود که کاهش نرخ بهره و پایین آمدن نرخ برابری لیر به دلیل تشویق سرمایه‌گذاری موجب رشد تولید و صادرات می‌شود و در میان‌مدت زمینه افت نرخ تورم و کاهش بیکاری را فراهم خواهد کرد.

ارمنستان و جمهوری آذربایجان در آستانه صلح قرار دارند

وزیر امور خارجه جمهوری آذربایجان با بیان اینکه کشورش در حال همکاری نزدیک با ارمنستان برای تضمین صلح پایدار است، اعلام کرد که باکو و ایروان در آستانه صلح با یکدیگر قرار دارند.

به گزارش ایرنا به نقل از خبرگزاری تاس، جیحون بایراموف در جلسه ویژه شورای دائمی سازمان امنیت و همکاری اروپا گفت: با پایان مناقشه مسلحانه ۳۰ ساله و تعهدات به محترم شمردن حق حاکمیت، تمامیت ارضی و مصونیت مرزها که دو کشور برای اولین بار از زمان استقلال قبول کردند، ارمنستان و جمهوری آذربایجان در آستانه صلح هستند.

وزیر امور خارجه جمهوری آذربایجان تاکید کرد که مذاکرات اخیر در واشنگتن، بروکسل، مسکو و کیشیناو مواضع طرفین را مشخص کرده است.

وی تصریح کرد که باکو از ایروان انتظار دارد تا اراده سیاسی لازم برای حل و فصل اختلافات را در سه مسیر مشخص به صورت متقابل در دستور کار مذاکرات دوجانبه نشان دهد.

بایراموف اضافه کرد: موانع کلیدی در مسیر عادی سازی روابط بین دو کشور حضور نظامی ارمنستان در مناطق تحت حاکمیت جمهوری آذربایجان، دخالت در امور داخلی باکو و ممانعت از گفت و گوی جمهوری آذربایجان با جمعیت محلی ارمنی در قره باغ کوهستانی به شمار می‌روند.

آرمن گریگوریان دبیر شورای امنیت ارمنستان نیز گفت: در حال حاضر ایروان در حال انجام گفت‌وگوهای فشرده‌ای با باکو است و به احتمال زیاد تا پایان سال جاری میلادی، این مذاکرات به معاهده صلح ختم خواهد شد.

این مقام عالیرتبه ارمنستان با اینحال ابراز داشت: ایروان برای امضای توافق صلح جدی است، اگرچه این امکان وجود دارد که دستیابی به چنین توافقی چندین سال زمان ببرد.

آیا گشایش‌های هسته‌ای به نتیجه می‌رسد؟

ایران در دوراهی توافق

طی هفته‌های اخیر، روندی مثبت در حوزه پرونده هسته‌ای ایران به جریان افتاده و حالا این روند ایجابی به نشست فصلی شورای حکام رسیده است. رافائل گروسی، مدیرکل آژانس انرژی اتمی روز دوشنبه ۱۵ خرداد در گفت‌وگو با خبرنگاران از پیشرفت‌هایی در حل پرونده مورد مناقشه ایران و آژانس خبر داد.

رویکرد ایران در قبال شرایط، بستگی به این خواهد داشت که منافع خود را در خطر ببیند یا خیر. سیاست خارجی مثل اقتصاد و بر اساس نظام هزینه و فایده تعریف می‌شود. باید ببینیم هزینه‌های سیاست فعلی برای کشور ما بیشتر است یا در آمد آن؟

به اعتقاد برخی تحلیلگران سیاسی، مسیر پیشرفت در پرونده هسته‌ای ایران از سفر «برت مک‌گورک»، مشاور ارشد بایدن در امور خاورمیانه به عمان در اردیبهشت آغاز شد. سفری که به نظر می‌رسید به شکل چراغ خاموش برای تعامل دیپلماتیک با ایران به خصوص برنامه هسته‌ای این کشور انجام شده بود.

این تحولات در شرایطی است که اخیراً، آنتونی بلینکن وزیر امور خارجه ایالات متحده در کنفرانسی خبری گفت: «دیپلماسی موثرترین راه برای جلوگیری از دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای است.»، همسو با این اظهار نظر، وزارت امورخارجه آمریکا، دوشنبه ۱۵ خرداد، بدون ذکر جزییات اعلام کرد که ابزارهایی برای ارتباط و ارسال پیام با ایران در اختیار دارد.

همچنین محمد مرندی، مشاور تیم مذاکره کننده ایران نیز در گفتگوهای مربوط به لغو تحریم‌ها و مذاکرات هسته‌ای در گفتگو با المیادین تاکید کرده: «اگر ایالات متحده پرونده‌های ادعایی علیه ایران را در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را ببندد و متن توافق هسته‌ای را بپذیرد، ایران مایل به امضای آن خواهد بود.»

گیلاد اِردان، نماینده رژیم صهیونیستی در سازمان ملل یکی از دیپلمات‌هایی است که اخیرا در این خصوص اظهار نظر کرده و گفته است: «این روزها درباره توافقی موقت صحبت می‌شود. این موضوع برنامه هسته‌ای ایران را متوقف می‌کند، اما باعث بازگردانی اورانیوم غنی‌شده و توانمندی‌های هسته‌ای ایران نخواهد شد و در عوض، آن‌ها (ایران) از مزایای اقتصادی بهره‌مند خواهد شد.»

اکنون مسئله مهم این است که توافق موقت چگونه شکل خواهد گرفت و آیا زمینه‌های لازم برای شکل گیری توافق موقت بین ایران و آژانس فراهم است؟ مزایا و معایب چنین توافقی چه خواهد بود و این توافق تا چه اندازه در راستای حفظ منافع ملی کشور خواهد بود؟

گفت‌وگوهای پشت پرده

در همین راستا، عبدالرضا فرجی راد دیپلمات پیشین و استاد ژئوپلیتیک دانشگاه در گفتگو با فارو درباره احتمال گشایش روابط بین ایران و غرب و مذاکرات پشت پرده گفت: «سخنان مطروحه از سوی مقام‌های ایرانی و آمریکایی نشان دهنده وجود گفتگوهایی است که در پشت پرده جریان دارد، هرچند که میزان پیشرفت این گفتگوها نامشخص است. علت این که طرف آمریکایی تا پیش از این، مذاکرات با ایران را تکذیب می‌کرد و اکنون تایید می‌کنند، به دو محور اصلی مرتبط است: نخست؛ مسائل داخلی ایران، تظاهرات ایرانیان خارج از کشور و فشاری که روی کشورهای غربی (اروپا و آمریکا) بود، اعلام رسمی مذاکرات برای آمریکا را دشوار می‌کرد. دوم، همکاری‌های نظامی بین ایران و روسیه در خلال جنگ اوکراین که به طور خاص در موضوع پهپادها شاهد بودیم. آمریکا، بارها در مجامع مختلف اعلام کرد تا زمانی که همکاری ایران و روسیه ادامه دارد، خبری از گفتگو با ایران نخواهد بود. اکنون شرایطی فراهم شده که این دو محور از دید مقامات آمریکا قابل چشم‌پوشی است و به طور غیرمستقیم، گفت‌وگو با طرف ایرانی را تایید کنند. البته آمریکا هنوز مستقیم و صریح به محتوای گفت‌وگو با ایران نپرداخته است.»

سفیر پیشین ایران در نروژ و مجارستان درباره علل تمایل ایران و غرب به شکل گیری توافق موقت گفت: «از یک سو، ایران به دلیل مشکلات شدید اقتصادی به این توافق نیاز دارد و از سوی دیگر ایالات متحده به علت نزدیک شدن به زمان انتخابات ریاست جمهوری به این توافق تمایل پیدا کرده است. در واقع بایدن باید بتواند به رقبای جمهوری خواه خود پاسخ دهد که طی ۴ سال گذشته در قبال ایران چه کرده است. ما هنوز نمی‌دانیم توافق پیش رو بلند مدت است یا کوتاه مدت، اما به نظر می‌رسد طرفین در حال چانه‌زنی برای رسیدن به اجماع نظر هستند.»

وی درباره نقاط مهم در چانه زنی طرفین در محتوای برجام گفت: «طرف آمریکایی به دنبال توافق موقت یا یک توافق غیر برجامی است، اما احتمالا ایران بر برجام تاکید دارد. این بخش، می‌تواند نقطه اختلافی باشد که مورد بحث است. اگر می‌بینیم طرفین ایرانی و آمریکایی هنوز درباره توافق، اطلاعات زیادی منتشر نکرده‌اند به این موضوع بر می‌گردد که هنوز به توافق نرسیده‌اند. روابط ایران با کشورهای حاشیه خلیج فارس، در بهبود شرایط مذاکرات بی تاثیر نبود. آمریکا متوجه شده که در سایه توسعه روابط ایران با کشورهای عرب منطقه، تحمیل فشار مضاعف بر ایران چندان منطقی نخواهد بود.»

مدیرکل پیشین شورای راهبردی روابط خارجی در خصوص مزایای پیوستن به توافق موقت گفت: «معتقدم که طرف ایرانی مخالف توافق موقت است. اما توافق موقت گشایش‌های اقتصادی برای ایران ایجاد می‌کند و ایران می‌تواند پول‌های بلوکه شده در عراق و کره جنوبی را آزاد کرده و با ظرفیت بالاتری نفت بفروشد و پول نفت با شرایط بهتری وارد سیستم بانکی ما شود. دولت فعلی ایالات متحده نیز می‌تواند با کمک توافق موقت، از بحران انتخابات عبور کند.»

وی افزود: «ایران غنی سازی ۶۰ درصدی خود را دارد و چیزی از دست نمی‌دهد. اگر برجام (حتی موقت) شکل بگیرد، مردم از گشایش‌های اقتصادی ایجاد شده احساس رضایت خواهند کرد و وقتی مردم احساس رضایت کنند، منافع ملی کشور نیز حفظ شده است. البته منافع ملی ما می‌تواند حداقلی و حداکثری باشد و این گشایش اقتصادی و رضایت، در دسته حداقلی‌ها است.»

این کارشناس مسائل بین المللی تاکید کرد: «یک نکته مهم این است که سخنان اخیر رافائل گروسی درباره حل برخی اختلافات ایران و آژانس، منجر به احساس امیدواری شده است. اما فراموش نکنیم که احتمالا گروسی نیز از مذاکرات پشت صحنه مطلع است و بر همین اساس، چنین موضعی گرفته است. معتقدم گروسی بدون چراغ سبز اروپا و به ویژه ایالات متحده، خبر از حل برخی مشکلات ایران و آژانس نمی‌داد؛ بنابراین گفت‌وگوهای پشت صحنه چند گام جلوتر رفته و در نتیجه گروسی نیز چند پله نرمتر شده است.»

مکانیسم توقف در برابر توقف

از سوی دیگر قاسم محبعلی، کارشناس سیاست خارجی و مدیر کل سابق خاورمیانه وزارت خارجه درباره مذاکرات پنهان بین ایران و ایالات متحده توضیح می دهد: «مذاکرات غیرعلنی یا پنهانی همواره با واسطه یا به شکل مستقیم وجود داشته و هیچگاه قطع نشده است. پیش از دولت آقای روحانی در سال ۱۳۹۲ مذاکرات در مسقط انجام می‌شد و پس از روی کار آمدن دولت روحانی، مذاکرات علنی و تحت سرپرستی محمد جواد ظریف در ژنو دنبال شد و به برجام رسید. هم اکنون نیز ممکن است مذاکرات به شکل پنهانی در جریان باشد و طرفین نقطه نظرات خود را به شکل مخفیانه به یکدیگر انتقال می‌دهند.»

مدیرکل اسبق خاورمیانه و شمال آفریقا در وزارت امور خارجه در خصوص احتمال شکل‌گیری توافق موقت و تبعات این نوع توافق گفت: «بر اساس همه این دلایل است که حدس زده می‌شود توافق موقتی در راه باشد که به شیوه «توقف در برابر توقف» شکل می‌گیرد. بر مبنای این توافق، آمریکایی‌ها و اروپایی‌ها، تحریم‌های هسته‌ای را متوقف می‌کنند. ایران نیز اقدام جدیدی انجام نمی‌دهد تا مذاکرات شروع شود و طرفین به مذاکرات طولانی و جدید در خصوص توافق پایدارتر برسند. در این فاصله، تحریم‌های جاری، باقی خواهند ماند، بخشی از پول‌های ایران که بلوکه است نیز بلوکه می‌ماند، اما تحریم جدیدی علیه ایران وضع نمی‌شود.

طبیعی است که این تغییرات، گشایش‌های کوچکی در سیاست خارجه ایران ایجاد می‌کند، اما تا زمانی که تحریم‌ها به طور کامل رفع نشود، تاثیر چندانی نخواهد داشت.»

وی درباره تمایل طرفین برای شکل‌گیری توافق موقت گفت: «به نظر می‌رسد این نوع توافق، بیشتر خواست کشورهایی اروپایی و آمریکا است که تلاش دارند ایران بیش از این جلو نرود. به ظن آنان، اگر ایران از این سطح جلوتر برود به سمت تولید سلاح حرکت خواهد کرد و برای این که هزینه کمتری بدهند و وارد درگیری نظامی با ایران نشوند، به مکانیسم توقف در برابر توقف رضایت می‌دهند. رویکرد ایران در قبال شرایط، بستگی به این خواهد داشت که منافع خود را در خطر ببیند یا خیر. سیاست خارجی مثل اقتصاد و بر اساس نظام هزینه و فایده تعریف می‌شود. باید ببینیم هزینه‌های سیاست فعلی برای کشور ما بیشتر است یا درآمد آن.

اهمیت ائتلاف دریایی ایران با کشورهای عربی در چیست؟

شوک ابوظبی به واشنگتن

امارات با اعلام خروج از ائتلاف دریایی مشترک با ایالات متحده، شوکی اساسی به غربی‌ها وارد کرد. این کشور به عنوان یکی از متحدان اصلی آمریکا در کنار عربستان، تصمیم گرفته تا دیگر در ائتلافی که در نزدیکی سواحل ایران و دریای سرخ فعالیت می‌کند، همراه واشنگتن نباشد. در بیانیه اماراتی‌ها آمده است: در نتیجه بررسی های مستمر همکاری های امنیتی فعال با همه شرکا، دولت امارات از دو ماه قبل از مشارکت در نیروی دریایی یکپارچه عقب نشینی کرد. وزارت خارجه امارات در این باره توضیح بیشتری نداده است.این نیروی مشترک دریایی (ائتلاف دریایی) شامل ۳۸ کشور از جمله فرانسه، بریتانیا و عربستان سعودی است. مرکز این نیروی مشترک در بحرین یعنی محل استقرار ناوگان پنجم دریایی ارتش امریکا قرار دارد.

حالا به نظر می‌رسد که نه تنها امارات دیگر حاضر به همکاری‌های دریایی با ایالات متحده نیست بلکه به سمت نوعی ائتلاف برای حفظ امنیت خلیج فارس با حضور ایران پیش می‌رود.

در همین رابطه حسن هانی‌زاده کارشناس مسائل خاورمیانه در مورد خروج امارات از ائتلاف با امریکا در گفت و گو با خبرآنلاین می‌گوید: در واقع تجربه تلخ کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس از همراهی با آمریکا منجر به این شده که کشورهایی مانند امارات و عربستان و پادشاهی عمان نسبت به سیاست‌های منطقه‌ای و بین‌المللی خود تجدید نظر کنند. با توجه به اینکه بعد از هفت سال تنش بین تهران و ریاض و بعد از توافقنامه پکن بین ایران و عربستان، نوعی تغییر رویکرد در بین کشورهای عربی نسبت به کشور ما به وجود آمده. این کشورها احساس کردند ایران می‌تواند شریک قابل احترامی در حفظ امنیت منطقه خلیج فارس و ایجاد همگرایی منطقه ای تلقی شود. لذا امارات متحده و عربستان و عمان درصدد هستند که به تدریج نفوذ آمریکا را در حوزه خلیج فارس کم‌رنگ کنند و با یک ائتلاف با ایران بتوانند یک نیروی حافظ امنیت بومی برای خلیج فارس ایجاد کنند. به همین دلیل امارات متحده که بیشترین هزینه ماجراجویی امریکا را در سه دهه گذشته پرداخت کرده، یعنی در ماجراجویی‌های آنها در عراق و سوریه و افغانستان و.... شرکت داشته و بیشترین بار هزینه مالی را بر دوش داشته، احساس می کند که باید به تدریج از زیر چتر آمریکا خارج شود و یک استقلال نسبی در سیاست‌های منطقه‌ای از خود نشان دهد.

به گفته این کارشناس مسائل خاورمیانه اخیرا امارات متحده امادگی خود را برای پیوستن به مجموعه بریکس اعلام کرده و وزیر خارجه این کشور در کیپ‌تاون آمریکای جنوبی درخواست رسمی کشورش را برای پیوستن به این مجموعه اقتصادی اعلام کرده. این نشان می‌دهد برخی کشورهای عربی به این سو حرکت می‌کنند که به تدریج از نفوذ سیاسی و نظامی آمریکا در منطقه بکاهند. به همین دلیل ابوظبی به سمت ایران متمایل شده است. واشنگتن بود که به امارات فشار آورد تا با اسراییلی‌ها همکاری کند و روابط برقرار شود و این به ضرر امارات تمام شده چرا که این کشور جایگاه عربی و اسلامی خود را به دلیل همین رفتار در بین کشورهای دیگر مسلمان از دست داده است.

هانی زاده در مورد ائتلافی منطقه ای با حضور ایران، امارات و عربستان توضیح داد: برای ایران حضور امارات در یک ائتلاف با تهران می‌تواند یک پیروزی بزرگ برای ایران باشد. چون چنین ائتلافی می‌تواند به بومی سازی امنیت خلیج فارس کمک می کند. به همین دلیل الان کشورهای عضو شورای همکاری‌های خلیج فارس و در راس آنها امارات و عربستان به این سمت حرکت می‌کنند که یک مجموعه دریایی منطقه ای برای حفظ امنیت خلیج فارس تشکیل دهند که در راس آن ایران وجود دارد.

هانی زاده در مورد اینکه آیا ایران می‌تواند به این بهانه جایگاه خود را بین کشورهای عربی بهبود چشمگیری ببخشد گفت: بعد از اینکه ایران و عربستان توافق پکن را امضا کردند؛ کشورهای دیگر عربی به این سمت رفتند که با تهران روابط متعادل و رو به رشد و چندجانبه ایجاد کنند. این نشان می دهد که سیاست همگرایی منطقه‌ای تاکنون موفق بوده است. آمریکایی ها در طول سه دهه گذشته به خاطر حضور نظامی در منطقه هزینه های انسانی و مالی زیادی پرداخت کرده و نتیجه‌ای هم نگرفته اند. حضور انها در عراق و افغانستان و سوریه سودی برایشان نداشته و فقط هزینه کرده اند و آنها دیگر علاقه زیادی به این نوع حضور در خاورمیانه ندارد و تلاش دارند تا کشورهای عرب منطقه را به حال خود رها کنند تا با استفاده از سیاست‌های خود، یک ائتلاف مناسب با شرایط خود بسازند. البته ایالات متحده نسبت به حضور ایران حساس بوده است، اما به نظر می‌رسد که کشورهای منطقه، توانسته اند امریکا را در مورد اینکه ایران شریکی قابل اعتماد در منطقه خلیج فارس است، قانع کنند.

اخبار

مذاکرات وزیر خارجه آمریکا با بن سلمان در ریاض

یک مقام آمریکایی اعلام کرد که آنتونی بلینکن در جریان دیدار با محمد بن سلمان، چندین پرونده از جمله عادی سازی روابط با اسرائیل را بررسی کرده است.

به گزارش ایسنا، خبرگزاری عربستان (واس) بامداد چهارشنبه گزارش داد که محمد بن سلمان، ولیعهد عربستان با آنتونی بلینکن، وزیر خارجه آمریکا دیدار و درباره روابط دوجانبه میان دو کشور گفت‌وگو کرد. این آژانس خبری افزود که آنها "جنبه‌های همکاری در زمینه‌های مختلف و تحولات در موقعیت‌های منطقه‌ای و بین‌المللی" را مورد بحث قرار دادند. این مقام مسؤول که خواست نامش فاش نشود، گفت: وزیر خارجه و ولیعهد عربستان در این دیدار «امکان عادی سازی روابط با اسرائیل» را بررسی و با ادامه گفت‌وگو در این زمینه موافقت کردند. در این گفت‌وگوها همچنین جنگ جاری در سودان مورد بحث قرار گرفت؛ جایی که آمریکا و عربستان که میانجیگری مشترک را رهبری می‌کنند، نتوانسته‌اند هر دو طرف درگیری را مجبور کنند آتش‌بس‌هایی که توافق کرده‌اند را نقض نکنند و به آن پایبند باشند. این مقام آمریکایی با اشاره به اینکه بلینکن و بن سلمان «مذاکراتی علنی و صریح که موضوعات مختلف منطقه‌ای و دوجانبه را پوشش می‌دهد» انجام دادند، افزود: بلینکن در این دیدار پرونده «حقوق بشر، هم در بخش کلی و هم مربوط به موضوعات خاص» را مطرح کرد. وی خاطرنشان کرد: در این جلسه مشخص شد با آگاهی ما از نقاطی که در مورد آنها اختلاف نظر داریم؛ اما تعدادی از نقاط همگرایی هم وجود دارد. این مقام آمریکایی گفت: این دیدار که در کاخ سلطنتی جده برگزار شد، حدود نیمه شب به وقت محلی آغاز شد و یک ساعت و ۴۰ دقیقه به طول انجامید. متئو میلر، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا نیز در بیانیه‌ای گفت که بلینکن و بن سلمان بر تعهد خود به ثبات، امنیت و رفاه در منطقه خاورمیانه و فراتر از آن، از جمله پایان دادن به جنگ در یمن، تاکید کردند. بلینکن روز سه‌شنبه در سفری به عربستان با هدف تقویت روابط بین دو کشور پس از اختلافاتی که در طول سال‌ها بر سر موضوعاتی از جمله پرونده ایران، امنیت منطقه و قیمت نفت عمیق‌تر شده است، وارد عربستان شد. در این دیدار، از طرف ریاض، شاهدخت ریما دختر بندر بن سلطان بن عبدالعزیز، سفیر عربستان در آمریکا، شاهزاده فیصل بن فرحان بن عبدالله، وزیر خارجه و برخی اعضای پارلمان این کشور حضور داشتند. از طرف آمریکا نیز، درک شولت مشاور آنتونی بلینکن، مایکل راتنی سفیر آمریکا در عربستان، باربارا لیف دستیار وزیر خارجه و تام سالیوان معاون آنتونی بلینکن حضور داشتند. بلینکن قرار است پس از جده به ریاض برود و امروز در نشست وزرای خارجه کشورهای شورای همکاری خلیج فارس شرکت کند. بلینکن روز پنج‌شنبه به همراه همتای سعودی خود فیصل بن فرحان ریاست نشست ائتلاف بین‌المللی مقابله با داعش را در ریاض برعهده خواهد داشت؛ ائتلافی که در سال ۲۰۱۴ به ابتکار ایالات متحده به زعم مقابله با داعش تشکیل شد و ده‌ها کشور در آن شرکت دارند.

اعلام وضعیت اضطراری در خرسون

مقامات اوکراینی اعلام کردند که حدود ۴۲ هزار نفر پس از تخریب سد نوا کاخوفکا، در دو سوی رودخانه دنیپرو در معرض خطر سیل قرار دارند و انتظار می‌رود سیل امروز چهارشنبه به اوج خود برسد. خبرگزاری تاس نیز گزارش کرده مقامات روسیه در بخشی از خرسون تحت کنترل روسیه، "وضعیت اضطراری" اعلام کرده‌اند.

به گزارش گاردین، ولادیمیر سالدو، فرماندار روس منطقه خرسون گفته است، پس از انفجار سد کاخوفکا بین ۲۲۰۰۰ تا ۴۰۰۰۰ نفر در شرایط فاجعه قرار دارند و سطح مخزن سد کاخوفکا در منطقه انرودار بیش از ۳.۵ متر کاهش یافته است.

وی همچنین مدعی شد از نقطه نظر نظامی، وضعیت عملیاتی - تاکتیکی پس از انهدام سد توسط نیروهای مسلح اوکراین، به نفع نیروهای روسیه توسعه یافته است. در همین حال مارتین گریفیث، رئیس امداد رسانی سازمان ملل متحد، سه‌شنبه شب به شورای امنیت گفت که شکستن سد «عواقب سنگین و گسترده‌ای برای هزاران نفر در جنوب اوکراین در هر دو طرف خط مقدم از طریق از دست دادن خانه‌ها، مواد غذایی، آب سالم و معیشت خواهد داشت». او گفت: عظمت فاجعه تنها در روزهای آینده به طور کامل مشخص خواهد شد. هم اوکراین و هم روسیه یکدیگر را مسئول تخریب این سد می‌دانند که در قلمرو تحت کنترل روسیه بود.

واکنش‌ها به «بازگشایی» سفارت ایران در ریاض

سفارت جمهوری اسلامی ایران در ریاض بعد از ظهر روز سه‌شنبه با حضور برخی دیپلمات های ایرانی و سعودی به طور رسمی بازگشایی شد.

علیرضا بیکدلی، معاون کنسولی وزیر امور خارجه و حسن زرنگار ابرقویی، سرپرست فعلی سفارت ایران در ریاض در مراسم بازگشایی سفارت حضور داشتند.

همزمان با بازگشایی سفارت جمهوری اسلامی ایران در ریاض، سرود ملی پخش شد و پرچم جمهوری اسلامی ایران در سفارت کشورمان در عربستان به اهتزاز در آمد.

علیرضا بیکدلی، معاون کنسولی وزارت امور خارجه ایران در این مراسم سخنرانی کرد. وی تاکید کرد که امروز روزی مهم در تاریخ روابط ایران و عربستان است.

بیکدلی گفت: از حضور در کشور دوست و برادرمان عربستان بسیار خشنود هستیم. با برافراشته شدن پرچم ایران در عربستان و پرچم عربستان در ایران، همکاری دوجانبه میان دو کشور به اوج خود خواهد رسید.

وی تاکید کرد که در مرحله آتی شاهد صفحه جدیدی از روابط دوجانبه و منطقه‌ای و همکاری‌های گسترده خواهیم بود.

معاون کنسولی وزارت امور خارجه خاطرنشان کرد: ایران و عربستان دارای ظرفیت‌های بسیاری در ابعاد مختلف دولتی و مردمی برای گسترش روابط هستند.

ناصر کنعانی سخنگوی وزارت امور خارجه ایران روز دوشنبه در خصوص بازگشایی سفارتخانه، سرکنسولگری و نمایندگی کشورمان در سازمان همکاری اسلامی در عربستان سعودی، اظهار داشت: در تکمیل روند اجرای توافقات دوجانبه میان جمهوری اسلامی ایران و عربستان سعودی برای از سرگیری روابط دو کشور، سفارت جمهوری اسلامی ایران در ریاض، سرکنسولگری جمهوری اسلامی ایران در جده و نمایندگی دائم ایران نزد سازمان همکاری اسلامی طی روزهای سه شنبه ۱۶ خرداد و چهارشنبه ۱۷ خردادماه ۱۴۰۲ به صورت رسمی بازگشایی خواهند شد.

به گزارش ایسنا، در پی بازگشایی سفارت تهران در ریاض، نور نیوز، رسانه نزدیک به شورای عالی امنیت ملی کشورمان در توئیتی اعلام کرد: با وجود مخالفت صهیونیست‌ها با هسته‌ای شدن عربستان، در فصل جدید روابط میان تهران و ریاض همکاری در حوزه فناوری های صلح آمیز هسته ای و انتقال تجربیات و دستاوردهای ایران به این کشور وفق قوانین بین المللی و زیرنظر آژانس، می تواند یکی از محورهای اصلی در مناسبات دوجانبه باشد.

از سوی دیگر رسانه‌های صهیونیستی در آستانه بازگشایی سفارت کشورمان در ریاض اعلام کردند که در سایه نزدیک شدن روابط ایران و عربستان و ایران و امارات، رژیم صهیونیستی در جبهه مقابله با ایران تنها رها شده است.

این رسانه‌ها اعلام کردند که ایران بعد از هفت سال سفارت خود در ریاض را بازگشایی کرد، امارات نیز در آستانه پیوستن به یک ائتلاف دریایی جدید به رهبری ایران است و این نزدیکی روابط، هشدارهای مهمی می دهد مبنی بر اینکه نقشه خاورمیانه در حال تغییر است.

از طرفی دیگر جان کربی، هماهنگ‌کننده ارتباطات راهبردی شورای امنیت ملی کاخ سفید در نشستی خبری که مشروح آن در وبگاه کاخ سفید منتشر شده است، در پاسخ به این که ارزیابی آمریکا درباره بازگشایی اماکن دیپلماتیک ایران در عربستان سعودی در پی توافق دو کشور برای ازسرگیری روابط دیپلماتیک چیست و این اقدام ممکن است چه تاثیراتی در منطقه داشته باشد، گفت: «ما از اتحاد بیشتر، گفتمان بیشتر و شفافیت بیشتر در منطقه حمایت می‌کنیم.»

کربی با نادیده گرفتن نقش ثبات‌زدای آمریکا در خاورمیانه از جمله حضور نظامی مداخله‌جویانه این کشور در این منطقه، ادعاهایی را علیه نقش ایران در منطقه مطرح کرده و ادامه داد: «اگر بازگشایی سفارت ایران در ریاض بتواند به افزایش شفافیت عملکردشان (ایران) و دلیل آن کمکی بکند، اگر بتواند باعث تنش‌زدایی شود، اگر بتواند موجب کم شدن رفتار ثبات‌زدایشان شود، از جمله موانعی که در کشتیرانی ایجاد می‌کند، همان‌طور که طی چندین روز گذشته در تنگه هرمز کرده‌اند، در این صورت، تحولی مثبت خواهد بود.»

ودانت پاتل، معاون سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا نیز در یک نشست خبری در پاسخ به این سوال که آیا دولت بایدن بازگشایی سفارت‌خانه ایران در عربستان سعودی در پی توافق دو کشور برای ازسرگیری روابط دیپلماتیک را به عنوان یک کانال ارتباطی با ایران در نظر می‌گیرد و آیا این موضوع می‌تواند موجب تسهیل امور در این زمینه شود، گفت: «ما همواره گفتمان مستقیم و دیپلماسی را، از جمله میان ایران و دولت‌های منطقه تشویق کرده‌ایم. تبادل سفرا گام تعجب‌آوری در روند این گونه گفتمان نیست.»

پاتل ادامه داد: «ما همچنان امیدواریم که گفت‌وگو بتواند به تنش‌زدایی و افزایش ثبات منطقه کمک و به نگرانی‌های دیرین منطقه‌ای رسیدگی کند.»

همچنین استفان دوجاریک، سخنگوی دبیرکل سازمان ملل در یک نشست خبری در پاسخ به این سوال که آیا سازمان ملل بازگشایی سفارت ایران در عربستان سعودی را اقدامی مثبت در منطقه تلقی می‌کند، گفت: «فکر می‌کنم هر زمانی که دو کشور، به ویژه دو کشوری که نفوذ بالایی در آن منطقه، در منطقه خلیج فارس دارند، در گفتمانی صریح و سازنده مشارکت داشته باشند، برای منطقه مفید است.»

بر اساس این گزارش، اغلب رسانه‌های عربی با انتشار ویدیو و تصاویری از لحظه بازگشایی سفارت ایران در عربستان، این رویداد را بازتاب دادند.